

Sytuacja singapurskiej społeczności LGBT

Jakub Burski

 <https://orcid.org/0000-0001-8963-0727>

Uniwersytet Łódzki

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych

e-mail: jakub.burski@edu.uni.lodz.pl

Karolina Czapla

 <https://orcid.org/0000-0001-6845-4066>

Uniwersytet Łódzki

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych

e-mail: karolina.czapla@edu.uni.lodz.pl

Abstrakt

W artykule przedstawiono sposób postrzegania mniejszości homoseksualnej w Singapurze. Sięgnięto do historii obecności Imperium Brytyjskiego w Azji Południowo-Wschodniej oraz opisano obecną sytuację dotyczącą praw społeczności LGBT. Ukazano przemiany prawne związane z akceptacją osób należących do mniejszości seksualnych.

Artykuł przedstawia przeszłość państwa-miasta oraz jego kodeks prawny, a także opisuje podejmowane przez aktywistów próby wpłynięcia na singapurski rząd aż do listopada 2022 roku, gdy nastąpiło zdekryminalizowanie stosunków seksualnych między mężczyznami. Analiza pokazuje, że mniejszość homoseksualna wciąż jednak mierzy się z problemami w aspekcie

prawnym, choć dzięki działaniom aktywistów i rosnącej świadomości społecznej stopniowo zwiększa się poziom akceptacji homoseksualizmu w Singapurze.

Słowa kluczowe: Singapur, LGBT, problemy społeczne

Situation of the Singaporean LGBT Community

Abstract

The aim of this article is to present the perception of the homosexual minority in Singapore, to summarize its history dating back to the presence of the British Empire in the Southeast Asia and to describe the current situation regarding the rights of the LGBT community. Legal changes related to the acceptance of people belonging to sexual minorities will be shown.

The work consists of section on the past of the city-state and its legal code and describes the attempts by activists to influence the Singaporean government until November 2022, when sexual relations between men were decriminalized.

The work demonstrates that the homosexual minority still faces problems in the legal aspect, however, thanks to the activists and the increase in social awareness, it is gradually increasing the level of acceptance of homosexuality in Singapore.

Keywords: Singapore, LGBT, social issues

Wstęp

Singapur od wielu lat znajduje się w czołówce państw o najwyższym wskaźniku rozwoju społecznego (HDI). Jest to jedyne państwo Azji Południowo-Wschodniej, które widnieje na tak wysokiej pozycji w rankingu, zaraz po Hong Kongu jest drugim azjatyckim wyjątkiem na tej liście (Human Development Index, HDI by Country 2023). Państwo to wykazuje się również wysokim rozwojem technologicznym oraz ponadprzeciętnym poziomem życia obywateli. Jednakże mimo renomy

oraz wysokich wskaźników nie wszyscy Singapurczycy określiliby życie w swoim państwie mianem „idealnego”. Wielu obywateli Singapuru zмага się z licznymi problemami społeczno-gospodarczymi, takimi jak np. nierówności społeczne czy dyskryminacja na tle religijnym. Rząd singapurski nieustannie stara się z nimi walczyć, jednak nie zawsze są to skuteczne działania.

Autorzy niniejszego artykułu zdecydowali się skupić na problemach społeczności LGBT, które są jedną z wielu kwestii społeczno-gospodarczych, i opisać sytuację mniejszości homoseksualnej w Singapurze. Na wybór tematu pracy wpłynęły ostatnie wydarzenia, które miały miejsce w tym państwie. Mianowicie w listopadzie 2022 roku, po wielu staraniach ze strony aktywistów, Sąd Najwyższy w Singapurze zniósł ustęp zakazujący stosunków seksualnych mężczyzn. Biorąc pod uwagę historię i prawa singapurskiej społeczności LGBT, jest to ważne wydarzenie, które może mieć wpływ na przyszłość obywateli tego państwa i jakość ich życia.

Artykuł ma na celu analizę problemów, z którymi mierzą się osoby należące do mniejszości seksualnych. W pierwszej części zostanie krótko omówiona specyfika Singapuru oraz jego mieszkańców, sytuacja ekonomiczna państwa oraz zaprezentowane będą niektóre współczynniki, takie jak np. wskaźnik rozwoju społecznego (HDI) oraz współczynnik Giniego, które pozwolą na zobiektywizowanie oceny poziomu rozwoju społecznego Singapuru na tle innych państw regionu Azji Południowo-Wschodniej. W celu przybliżenia sytuacji społecznej poruszone zostaną również tematy podstawowych wolności i praw człowieka, cenzury oraz systemu karnego w odniesieniu do działań aparatu władzy. W drugiej części artykułu zostanie przedstawiony wpływ kolonializmu i panowania Imperium Brytyjskiego na prawa dotyczące społeczności LGBT w Singapurze oraz przybliżona kwestia aktywizmu i walki z dyskryminacją na tle orientacji seksualnej.

Artykuł odpowie również na następujące pytania badawcze:

1. Jak wygląda sytuacja ekonomiczna w Singapurze?
2. Jaki wpływ na singapurskie prawo miało panowanie Imperium Brytyjskiego na terenie państwa-miasta?
3. Jak wygląda aktywizm społeczności LGBT w Singapurze?
4. Jakie zmiany zaszły w kwestii postrzegania mniejszości seksualnych oraz ich praw?
5. Jak może wyglądać przyszłość członków tej mniejszości?

Do przeprowadzenia badań autorzy zdecydowali się zastosować metodę analizy treści artykułów naukowych czy też internetowych wiadomości na portalach agencji prasowych. Ze względu na najnowsze wydarzenia, które powoli zmieniają podejście rządu singapurskiego do tematu, większość wykorzystanych treści pochodzić będzie ze źródeł internetowych. Kolejnym ważnym źródłem użytym przez autorów są dostępne na stronie singapurskiego rządu archiwalne zapisy kodeksu karnego oraz sprawozdania z rozpraw sądowych.

Życie w Singapurze

Singapur jest państwem wysokorozwiniętym, co znajduje odzwierciedlenie w szeregu wskaźników. Biorąc pod uwagę Human Development Index (HDI), za pomocą którego można określić średni poziom życia obywatela danego państwa, należy stwierdzić, że na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat Singapur poprawił swój wynik z nieco ponad 0,7 w 1990 roku do 0,938 w 2020 (co zapewnia mu aktualnie 11. miejsce na świecie) (Singapore. Human Development Indicators). Według danych z roku 2019 średni wynik wskaźnika HDI dla regionu Azji Południowej i Południowo-Wschodniej wynosi około 0,747 (Azja Wschodnia i Pacyfik) i 0,641 (Azja Południowa), co stawia Singapur na szczycie listy państw w regionie o wysokim rozwoju społecznym (Human Development Report 2020).

Jako przyczynę osiągnięcia tak wysokiego wyniku często wskazuje się wzrost gospodarczy. Od roku 1990 Singapurowi udało się pomnożyć Produkt Krajowy Brutto (PKB) prawie jedenastokrotnie, osiągając w 2019 roku wynik wynoszący nieco ponad 372 miliardy dolarów. Bez wątplenia przełożyło się to na poziom życia mieszkańców (Singapore GDP).

Wysokiemu wzrostowi PKB towarzyszą jednak nierówności dochodowe. Podobnie jak przy określeniu HDI, używa się tu skali od 0 do 1, jednak – w przeciwieństwie do HDI – 0 oznacza perfekcyjnie równy rozkład dochodów, natomiast 1 rozkład perfekcyjnie nierówny. Wskaźnik Giniego dla Singapuru od 2011 roku zmniejszył się z 0,40 do 0,35 w roku 2020, co oznacza powolne wyrównywanie rozkładu dochodów (Gini Coefficient after Taxes in Singapore). Co więcej, według danych Banku Światowego (World Bank) Singapur w regionie Azji Południowo-Wschodniej plasuje się w trójce państw, których współczynnik Giniego jest najmniejszy, zajmując miejsce tuż obok Birmy i Tajlandii. W połączeniu z wysokim HDI, państwo to dogania pod względem rozwoju największych gigantów gospodarczych.

Pomimo wysokiego stopnia rozwoju technologicznego i cywilizacyjnego w Singapurze nie brakuje problemów społeczno-gospodarczych, z którymi borykają się jego obywatele. Najczęściej mówi się o stosunkowo niskim współczynniku dietywności, co za tym idzie, dużym napływie obcokrajowców, wzroście cen mieszkań i nadmiernej koncentracji uwagi obywateli na zarobkach (Tjin).

Singapur jest określany przez wielu specjalistów jako demokracja nieliberalna (Jelonek 24–25). Prawa człowieka, zwłaszcza prawo do wolności słowa, zrzeszania się i zgromadzeń, które zapewnia konstytucja, są w praktyce ograniczane. W roku 2020 Singapur zajął 158. miejsce na 180 krajów uwzględnionych w światowym indeksie wolności prasy „Reporterów bez granic” (2020 World Press Freedom Index).

Państwo to jest oficjalnie świeckie, równocześnie jednak uznawane za jedno z najbardziej zróżnicowanych pod względem religijnym. Oficjalnie rząd Singapuru zachęca do pokojowego koegzystowania wyznawców różnych religii, czego efektem powinna być akceptacja różnorodności wyznania oraz wolność wyboru w tej

kwestii, jednakże na ogół tematy religijne poddawane są cenzurze, a mniejszości religijne często doświadczają dyskryminacji.

Choć swobody obywatelskie są w Singapurze ograniczane, to państwo zapewnia wysoki poziom usług społecznych, takich jak opieka medyczna i edukacja. Singapur znajduje się na szóstym miejscu w rankingu „Best Healthcare in The World 2021” opublikowanym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) (Evans i in.). Jednakże wysoka pozycja w wielu międzynarodowych rankingach czy też rozwinięty system usług społecznych nie wystarczą, by zapewnić obywatelom idealne miejsce do życia. W dalszej części artykułu przedstawiona zostanie sytuacja jednej z grup społecznych, która mimo godnych warunków życia gwarantowanych przez państwo, nadal musi walczyć o respektowanie podstawowych praw i wolności.

Spuścizna Imperium Brytyjskiego

Analizę problemów mniejszości seksualnych w Singapurze należy zacząć od przyjrzenia się historii praw tej mniejszości i uwzględnienia wpływu, jaki wywarło panowanie Imperium Brytyjskiego na tym obszarze. Do czasu ostatnich wydarzeń i zmian w prawie Singapur należał do państw, w których za deklarowanie innej orientacji niż heteroseksualna groziły surowe kary. Badacze twierdzą, że za ten stan rzeczy można winić brytyjski kolonializm, który osiągnął większość państw azjatyckich. Według Enze Hana i Josepha O'Mahoneya, autorów książki *British Colonialism and the Criminalization of Homosexuality*, Brytyjczycy w obawie przed nieznanymi im kulturami, które określali jako „mistyczny, egzotyczny Orient”, promowali wzorzec wiktoriańskiego, purytańskiego współżycia między kobietą a mężczyzną. Han i O'Mahoney podnoszą obawy rządu brytyjskiego, by brytyjscy żołnierze nie zostali sprowadzeni na złą drogę. W różnych koloniach obowiązywały różne kodeksy, jednak od 1862 roku wprowadzono Indyjski Kodeks Karny, opracowany przez Lorda Thomasa Babingtona Macaulaya, który z czasem zaczęto stosować jako podstawę prawną w innych koloniach brytyjskich. Nowy system nie brał pod uwagę zwyczajów i kultury mieszkańców kolonii brytyjskich, a jego twórca, próbując odtworzyć XVI-wieczny brytyjski akt prawny dotyczący sodomii, zawarł w Indyjskim Kodeksie Karnym paragraf 377. Starając się zmodernizować społeczeństwo indyjskie, zakazano cielesnych stosunków niezgodnych z naturą człowieka pod groźbą kary finansowej lub więzienia (Wong). Sam ustęp nie potępia wyłącznie stosunków seksualnych między osobami homoseksualnymi, lecz każdy stosunek, którego celem nie było spłodzenie potomstwa. W roku 2007 zniesiono zakaz stosunków, które nie prowadziły do prokreacji, jednak nadal miał on dotyczyć stosunków homoseksualnych mężczyzn (Singapore Reforms Sex Laws).

Jeśli chodzi o Singapur, zgodnie z zamieszczonym na singapurskiej stronie rządowej Kodeksem Karnym z 1871 roku, paragraf 377 dotyczy zakazu stosunków

seksualnych z martwym ciałem drugiego człowieka. Wprowadzono jednak paragraf 377A, który nosi nazwę „Outrage of decency”, co można przetłumaczyć jako „Obrazę przyzwoitości”. Dotyczy on zakazu stosunków seksualnych między dwoma mężczyznami, niezależnie od okoliczności, a za złamanie zakazu groziło nawet do dwóch lat więzienia (Penal Code 1871, Section 377A).

Podczas gdy sam paragraf 377 swoją treścią zakazywał jedynie stosunków seksualnych między mężczyznami, jego obecność w kodeksie karnym miała ogromne znaczenie i wpływała na inne sfery życia osób należących do mniejszości seksualnych. Hurights Osaka, organizacja promująca prawa człowieka w krajach Azji i Pacyfiku, stworzyła listę najważniejszych kwestii, na które wpływ miał paragraf 377. Pierwszą z nich jest ograniczenie działalności jedynej singapurskiej organizacji pozarządowej zajmującej się szerzeniem informacji o HIV oraz AIDS (Chan). Według opinii rządu nie powinno się publicznie rozmawiać i nauczać o czymś, co jest prawnie zakazane. Co więcej, takim samym podejściem wykazuje się ministerstwo edukacji, które również wykreśliło z programu nauczania jakiegokolwiek wzmianki o związkach homoseksualnych. W programie edukacji seksualnej nie znalazły się zagadnienia dotyczące bezpiecznych stosunków między mężczyznami. Cenzura dotycząca mniejszości seksualnych dotyczy również mediów, w szczególności tych z Zachodu, z których wycinane są jakiegokolwiek wzmianki o związkach homoseksualnych. Kolejną ważną sferą życia społeczności LGBT, na którą nakładane są ograniczenia, jest możliwość zrzeszania się. W Singapurze oficjalnie nie ma żadnej zarejestrowanej czy uznawanej grupy zrzeszającej tę społeczność. Na początku XXI wieku grupa People Like Us, która zajmowała się organizacją spotkań oraz wydarzeń zapewniających wsparcie członkom społeczności LGBT, próbowała zarejestrować swoją działalność, jednak jej wnioski zostały odrzucone, a odmowę tłumaczono faktem, że grupa reprezentuje wartości niezgodne z interesem państwa (Tan).

Walka społeczności LGBT o swoje prawa

Niechlubna spuścizna po Imperium Brytyjskim utrzymywała się w Singapurze długie lata, ograniczając prawa osób społeczności LGBT oraz narażając je na dyskryminację i przemoc. W XXI wieku ciągle obowiązywał stereotypowy obraz postzegania osób homoseksualnych jako dewiantów.

Nadal nie istnieją żadne prawne zabezpieczenia przed dyskryminacją ze względu na tożsamość czy orientację seksualną. Co więcej, 30 marca 2020 roku Sąd Najwyższy odrzucił trzy konstytucyjne zarzuty względem paragrafu 377A kodeksu karnego, zgodnie z którym stosunki seksualne między mężczyznami są przestępstwem (Roth). Seks zgadzających się na to mężczyzn jest definiowany jako „akt rażącej nieprzyzwoitości” (Singapore Gay Sex Ban) i grozi on karą pozbawienia wolności do dwóch lat lub tzw. terapią konwersyjną (Oi).

Terapia konwersyjna ma na celu próbę zmiany orientacji lub tożsamości seksualnej osoby poprzez szereg działań – od przymusowych, pełnych przemocy, po terapię słowną i modlitwę. Początki praktykowania tego typu działań sięgają końca XIX wieku i przez wiele lat były one na obszarze Singapuru stosowane ze względu na konserwatyzm społeczeństwa, które w dużej mierze potępia zachowania homoseksualne. Toteż terapia konwersyjna nie została ostatecznie usunięta z singapurskiego systemu prawnego. Z drugiej jednak strony trzeba wspomnieć, że od 1971 roku dopuszczalne są zabiegi korekty płci dla osób transpłciowych, a osoby, które je przeszły, są legalnie uznawane za przedstawicieli płci docelowej (Lee 483–485, 521–523).

Istotnym zagadnieniem jest również kwestia rozbieżności między rzeczywistością a informacjami przedstawianymi w mediach. Z jednej strony rząd singapurski zabiega o uznanie na arenie międzynarodowej, próbując dopasować się do rozwijającego się świata, z drugiej zachowania homoseksualne nadal są piętnowane przez państwo. Przy tym na ulicach Singapuru można znaleźć wiele barów, klubów i innych miejsc, sugerujących dobrze rozwiniętą społeczność LGBT. W przestrzeni publicznej nienormatywne praktyki seksualne nadal uznawane są za niezgodne z naturą człowieka, jednakże dzięki rozwojowi Internetu, społeczność LGBT w dużej mierze przeniosła się w kontakty na platformy internetowe, takie jak blogi czy serwisy społecznościowe, np. Facebook, Twitter (Phillips 46–47).

Równie ważna dla społeczności nieheteronormatywnej jest sprawa nieliberalnego pragmatyzmu przejawiającego się w poglądach politycznych obywateli Singapuru. Do roku 2022 miało miejsce kilka prób podejmowania walki przez aktywistów z prawem zakazującym stosunków seksualnych między dwoma mężczyznami.

Lee Hsien Loong w przemówieniu z roku 2007 wyraził wahanie wobec obalenia prawa dotyczącego kar za stosunki homoseksualne, twierdząc, że sankcje są zgodne z aktualnymi postawami społecznymi. Jednocześnie nawoływał do akceptacji osób homoseksualnych, gdyż są one częścią społeczeństwa singapurskiego. Premier ogłosił, że nie zniesie wspomnianego wcześniej prawa, gdyż mogłoby to doprowadzić do nieodwracalnego podziału społeczeństwa, ale zapewnił, że nie będzie ono aktywnie egzekwowane (Oi). Właśnie takie zachowanie jest określane mianem nieliberalnej pragmatyki, u której podstaw leży pojęcie ambiwalencji.

W roku 2012 oskarżony o wykroczenie przeciwko ustępowi 377A Tan Eng Hong wystąpił przeciwko temu w sądzie, twierdząc, że wyżej wymieniony zapis kodeksu karnego łamie artykuły 9, 12 oraz 14 konstytucji Singapuru. Kolejno artykuły te dotyczą: prawa do wolności jednostki, równej ochrony prawnej oraz wolności słowa, prawa do zgromadzeń oraz zrzeszania (Johnson). Wyrok sądu oddalił jednak zarzuty Tan Eng Honga wobec konstytucji i nie wprowadzono poprawek (Tan Eng Hong).

Przez następnne lata aktywiści wnosili pozwy przeciwko ustępowi, nagłaśniając fakt, że narusza on ludzką godność czy też izoluje członków mniejszości seksualnej

i odbiera im poczucie przynależności. Wszystkie wnioski zostały odrzucone, jednak aktywiści nadal starali się wywierać nacisk na singapurskie społeczeństwo oraz rząd. Przez ponad dwie dekady stosowane przez nich praktyki zaczęły odbiegać od modelu zachodniego, a zamiast niego wykształcił się aktywizm bardziej zasy-milowany z kulturą singapurską.

W tym zakresie na uwagę zasługuje ContraDiction, czyli jedno z wielu wydarzeń mających miejsce w sierpniu podczas IndigNation – Miesiąca Dumy obchodzonego przez środowisko LGBT w Singapurze. Było to wydarzenie skupiające się na czytaniu poezji związanej z tematyką LGBT, zorganizowane przez poetę Dominica Chua i pisarza Ng Yi-Shenga. Było ono odpowiedzią na zablokowanie przez rząd corocznego Gay Nation Party w 2005 roku. Organizatorzy mieli nadzieję, że dzięki tym wydarzeniom osoby homoseksualne wreszcie zaczną przełamywać wewnętrzne bariery i uwolnią się od wewnętrznej homofobii, narzucanej im przez otoczenie. Wydarzenie zmieniło nieco swój charakter w roku 2007. Była to reakcja na odwołanie przez władze wielu zaplanowanych wydarzeń związanych z aktywnością LGBT. Znaczna liczba aktywistów zaczęła protestować na forach internetowych, co wywołało zamieszanie w singapurskiej prasie. Dla wielu osób było to zbyt agresywne politycznie i nie podobało im się tworzenie bariery między Singapurczykami należącymi do mniejszości LGBT a resztą społeczeństwa (Phillips 45–54).

Swego rodzaju odpowiedzią na tamten ruch było zorganizowanie w Speakers' Corner w Hong Lim Park imprezy nazwanej PinkDot, dzięki zezwoleniu w 2018 roku na publiczne demonstracje bez konieczności uzyskania zgody policji. Początkowo PinkDot miało być wydarzeniem w stylu zachodnim. Pomysł ten jednak odrzucono. Głównym założeniem stało się pokazanie, że nie jest to protest, lecz zgromadzenie ludzi wierzących, iż każdy zasługuje na prawo do miłości, niezależnie od orientacji seksualnej. Akcja ta przypominała piknik rodzin z przyjaciółmi. W przeciwieństwie do IndigNation, PinkDot nie posiadało żadnych aspektów, które można by posądzać o seksualizację. Organizatorzy wykorzystali również Internet, aby przedstawić światu kilka historii osób ze społeczności LGBT, które pokazywały relacje z rodzinami i pomogły nadać sloganom ludzkie twarze. W ten sposób realizowana była wspomniana wcześniej specyficzna forma aktywizmu w ramach neoliberalnej pragmatyki (Lee).

Tego rodzaju inicjatywy zaczęły przynosić skutki. W roku 2019 weszło w życie prawo chroniące przed atakami motywowanymi religią. Miało to między innymi na celu ochronę społeczności LGBT przed prześladowaniami podżeganymi przez grupy religijne, jednakże podkreślano fakt, iż prawo to obowiązuje wszystkich. Odnosi się również do sytuacji, w której członkowie środowiska LGBT zaatakowałyby ruchy religijne. Nie zmienia to faktu, że jest to jedno z pierwszych praw zapewniających jakąkolwiek ochronę mniejszościom seksualnym w otwarty sposób. Daje też nadzieję na poprawienie ich sytuacji w przyszłości (Elangovan).

Społeczność LGBT żyła w konflikcie z resztą społeczeństwa od dawna, jednak wciąż podejmowane są inicjatywy mające na celu normalizację stosunków między obu grupami. Dzięki dostępowi do Internetu, aktywizm LGBT zyskuje coraz więcej zwolenników i zgodnie z koncepcją nieliberalnej pragmatyki, powoli dąży do wynegocjowania praw mniejszości LGBT.

Stosunek społeczeństwa do mniejszości seksualnych

Dla uzyskania pełnego obrazu sytuacji tej społeczności, należy przyjrzeć się również opinii publicznej oraz przeprowadzonym badaniom, które odzwierciedlają stosunek Singapurczyków do mniejszości seksualnych oraz zapisów paragrafu 377.

Przez ostatnie kilkanaście lat przeprowadzono wiele ankiet, które miały na celu zbadanie nastawienia singapurskiego społeczeństwa do kwestii praw osób homoseksualnych. Badania Nanyang Technological University, Instytutu Nauk Politycznych czy brytyjskiej firmy YouGov zajmującej się badaniem rynku i opinii społecznej, prowadzone na przestrzeni lat, pokazały, że konserwatywne podejście Singapurczyków się zmienia, choć zmiany, które zachodzą w opinii publicznej, następują powoli i stopniowo. Według Nanyang Technological University w latach 2005–2010 wskaźnik procentowy osób, które negatywnie postrzegają osoby homoseksualne, spadł jedynie o niecałe 5 punktów procentowych. Wzrastała również liczba respondentów, którzy pozostawali neutralni (Mokhtar). Według sondażu YouGov z 2019 roku 1/3 Singapurczyków wyraziła swoje poparcie dla związków jedнопłciowych, a 43% nadal pozostawało przeciwnych. Większe poparcie zaobserwować można było wśród młodszych respondentów, którzy odchodzą od konserwatywnego sposobu myślenia, oraz u osób posiadających wykształcenie wyższe czy też określających siebie jako niereligijnych. Spośród osób powyżej 55 lat jedynie 22% wyraziło się pozytywnie o mniejszościach seksualnych (Ho). Co więcej, na początku 2022 roku Ipsos przeprowadził kolejne badania dotyczące tego tematu. Wykazały one znaczny wzrost poparcia dla związków jedнопłciowych, w szczególności wśród młodzieży. Zmalał również procent osób, które zdecydowanie opowiadają się przeciwko takim związkom (Yuen-C). Wyniki pokazują, że zmiana opinii w społeczeństwie singapurskim zachodzi głównie u ludzi młodych, którzy walczą o to, by w ich państwie każdy obywatel mógł cieszyć się tymi samymi prawami i nie musiał ukrywać własnej orientacji seksualnej, izolując się od reszty społeczeństwa.

Przełom

Jak wspomniano wcześniej, jednym z powodów do napisania niniejszego artykułu stały się ostatnie zmiany, które zaszły w singapurskim prawie. Po latach walk o zniesienie obowiązującego prawa kryminalizującego związki homoseksualne,

doszło do oczekiwanej zmiany. Premier Lee Hsien Loong przekazał na początku 2022 roku, że rząd rozpoczął debaty nad uchynieniem paragrafu 377A kodeksu karnego. Zapowiedziano jednak również, że nie jest to jedyna zmiana. Władze Singapuru utrzymują, że społeczeństwo kraju jest oparte na silnych tradycjach heteronormatywnych. Co więcej, niektóre grupy religijne wyraziły zdecydowane rozczarowanie decyzją rządu, głównie byli to katolicy oraz muzułmanie. Kierowani tymi przeświadczeniami i opiniami niektórych grup społecznych, przedstawiciele rządu postanowili wprowadzić również konstytucyjne zmiany mające na celu zniesienie prawa kryminalizującego homoseksualizm w „kontrolowany i dokładnie przemyślany sposób”. Precyzując, mieli przez to na myśli podkreślenie znaczenia małżeństwa jako związku jedynie mężczyzny i kobiety oraz promowanie wartości rodzinnych reprezentowanych przez heteroseksualny model rodziny (Lin).

Przy podejmowaniu decyzji, premier Lee Hsien Loong podkreślał, że aktualne postawy społeczne względem mniejszości seksualnych ulegają przekształceniom, a osoby należące do społeczności LGBT przestają być postrzegane negatywnie. Jednocześnie zmiany dotyczące konstytucji mają na celu utrzymanie stabilnej więzi społeczeństwa z tradycyjnymi heteroseksualnymi normami, a obejmują odebranie sądom możliwości wpływania na zmianę prawa zawierania małżeństw, pozostawiając to w zakresie decyzji parlamentu. Dodatkowo, celem nowelizacji jest również uspokojenie konserwatywnej części społeczeństwa w odniesieniu do możliwych przyszłych dążeń do uznania małżeństw jedнопłciowych. Według premiera Singapuru, w interesie rządu jest utrzymanie harmonii w społeczeństwie, przy zapewnieniu tolerancji i integracji społeczeństwa (Sim).

Ostatecznie uchynienie ustępu 377A miało miejsce 29 listopada 2022 roku i wydarzenie to można uznać za swego rodzaju moment przełomowy dla mniejszości seksualnych w Singapurze. Mimo iż prawo tam zapisane nie było aktywnie egzekwowane w ciągu ostatnich lat, to stanowiło symbol dyskryminacji i stygmatyzacji osób homoseksualnych. Zniesienie go sprawia, że singapurscy homoseksualiści przestają być uznawani za przestępców w oczach prawa jedynie z uwagi na swoją orientację seksualną. Nie jest to wprawdzie koniec dyskryminacji, jednak może stanowić punkt zwrotny o dużym znaczeniu w walce z nierównościami społecznymi względem środowiska LGBT w Singapurze (Sim).

Podsumowanie

Singapur, tak jak każde inne państwo, zмага się z wieloma problemami społecznymi. Silny aparat władzy, stosując niektóre autorytarne praktyki, takie jak np. cenzura, stara się kontrolować społeczeństwo. Co więcej, ze względu na zróżnicowanie kulturowe oraz etniczne, występujące tam problemy w znacznej mierze zorientowane są na relacje społeczne i dotyczą koegzystowania oraz wzajemnej tolerancji.

Wśród społeczeństwa singapurskiego w dalszym ciągu panuje pewien stereotypowy sposób postrzegania osób ze środowiska LGBT, zarówno system prawny, jak i sam rząd nie są zbyt przychylnie mniejszościom seksualnym. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy są zapisy prawne, które weszły w życie jeszcze za panowania Imperium Brytyjskiego w azjatyckich koloniach. Na przestrzeni ostatnich lat sytuacja w państwie ulega jednak nieznacznym zmianom, które mogą zwiastować polepszenie się sytuacji społeczności nieheteronormatywnej. Działania aktywistów mające na celu ocieplenie wizerunku mniejszości seksualnych, prowadzone zgodnie z singapurską mentalnością, przynoszą pozytywne skutki. Doprowadziły one przede wszystkim do zniesienia jednego z najbardziej krzywdzących praw względem mniejszości seksualnych, czyli ustępu 377A kodeksu karnego Singapuru. Słowa i postępowanie samego premiera również wskazują na polepszenie się zarówno wizerunku, jak i stosunku społeczeństwa względem społeczności LGBT. Jednocześnie wskazuje to na dokonującą się powoli zmianę, wzrost tolerancji, która jest podstawą poprawnego funkcjonowania w kraju tak różnorodnym pod względem narodowościowym i etnicznym, jak Singapur. Jest to jednak proces długotrwały i z pewnością wymaga wciąż wiele pracy, a sytuacja prawdopodobnie będzie ulegać zmianom ostrożnie i powoli, zgodnie z polityką prowadzoną przez rząd oraz wartościami wyznawanymi przez społeczeństwo.

Podsumowując, po dokładniejszym omówieniu sytuacji mniejszości seksualnych, można stwierdzić, że mimo sukcesu gospodarczego, który sprawił, że Singapur stał się najnowocześniejszym państwem Azji Południowo-Wschodniej, które nie musi walczyć z bezrobociem, przestępczością czy dużą emisją zanieczyszczeń, nadal wymagana jest interwencja rządu w niektórych kwestiach. Państwo, które dobrobytem obywateli wyróżnia się na tle zarówno państw azjatyckich, jak i zachodnich, nadal mierzy się z problemem alienacji, wynikającym zarówno z pogłębiających się dysproporcji zarobkowych, jak i prób odciążenia się części społeczeństwa od mniejszości seksualnych oraz etnicznych. Rząd Singapuru powinien skupić się na zmniejszaniu podziałów w społeczeństwie, by sprawić, żeby w rozwiniętym i z pozoru nowoczesnym państwie wszystkim obywatelom żyło się tak samo dobrze.

Bibliografia

- „2020 World Press Freedom Index”. Reporters Without Borders 2020. Web. 26.05.2021. <https://rsf.org/en/ranking/2020>
- Aravindan, A. „Singapore Warns U.S. Embassy over Webinar with LGBT Group”. *Reuters* 19.05.2021. Web. 26.07.2021. <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/singapore-warns-us-embassy-over-webinar-with-lgbt-group-2021-05-19/>
- Chan, R. „Sections 377 and 377A of the Penal Code – Impact on AIDS Prevention and Control”. *The Act* 34 (2007).

- Elangovan, N. „New Legislation Protects LGBTQ Community from Religiously Motivated Violence, But Law is ‘Same for All’”. *Today* 15.10.2019. Web. 26.06.2021. <https://www.todayonline.com/singapore/new-legislation-protects-lgbtq-community-religiously-motivated-violence-law-same-all>
- Evans, D.B., Lauer, J.A., Murray, Ch.J.L., Tandon, A. „Measuring Overall Health System Performance for 191 Countries”. World Health Organization 2021. Web. 16.03.2021. <https://www.who.int/healthinfo/paper30.pdf>
- „Gini Coefficient after Taxes in Singapore from 2011 to 2020”. *Statista*. Web. 26.05.2021. <https://www.statista.com/statistics/951976/singapore-gini-coefficient-after-tax/>
- Ho, K. „Singaporeans Split on Same-sex Civil Partnerships”. *YouGov* 18.02.2019. Web. 01.01.2023. <https://sg.yougov.com/en-sg/news/2019/02/18/singaporeans-split-same-sex-civil-partnerships/>
- „Human Development Index (HDI) by Country 2023”. *World Population Review* 2023. Web. 01.01.2023. <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/hdi-by-country/>
- „Human Development Index (HDI)”. United Nations Development Programme Human Development Reports. Web. 26.05.2021. <https://hdr.undp.org/sites/default/files/Country-Profiles/SGP.pdf>
- Jelonek, A.W. *W stronę liberalnej demokracji. Szkice z antropologii politycznej Azji Południowo-Wschodniej*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2002.
- Johnson, C. „Singapore: Challenge to Law on Homosexuality Permitted”. Library of Congress 27.08.2012. Web. 01.01.2023. <https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2012-08-27/singapore-challenge-to-law-on-homosexuality-permitted/>
- Lee, D. „CONVERSION THERAPY BANS Enshrining a Contested View of Human Nature in Law”. *Singapore Academy of Law Journal* 33.483 (2021), 11.03.2021. Web. 26.05.2021. <https://journalonline.academypublishing.org.sg/Journals/Singapore-Academy-of-Law-Journal/Current-Issue/ctl/eFirstSALPDFJournalView/mid/494/ArticleId/1616/Citation/JournalsOnlinePDF>
- Lee, K.Y. „Singapore: LGBTQ Organizers Persist Despite Government restrictions”. *People’s World* 22.05.2017. Web. 26.08.2021. <https://www.peoplesworld.org/article/singapore-lgbtq-organizers-persist-despite-government-restrictions/>
- Lin, Ch. „Singapore Will Decriminalize Sex Between Men, Prime Minister Says”. *Reuters* 22.08.2022. Web. 01.01.2023. <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/singapore-will-decriminalise-sex-between-men-pm-2022-08-21/>
- Mokhtar, F. „The Big Read: With a House Still Divided over 377A, Time to Seek a Common Ground”. *Today Online* 15.08.2018. Web. 26.10.2021. <https://www.todayonline.com/big-read/big-read-house-still-divided-over-377a-time-seek-common-ground>
- Oi, M. „Is Singapore’s Stance on Homosexuality Changing?”. *BBC News* 23.04.2013. Web. 26.10.2021. <https://www.bbc.com/news/world-asia-22088852>
- Penal Code 1871, section 377A, Singapore. Web. 01.01.2023. <https://sso.agc.gov.sg/Act/PC1871?ViewType=Advance&Phrase=377A&WiAl=1&ProvIds=P416-#pr376A->

- Phillips, R. „And I Am Also Gay’: Illiberal Pragmatics, Neoliberal Homonormativity and LGBT Activism in Singapore”. *Anthropologica* 56.1 (2014): 45–54.
- Roth, K. „Singapore Events of 2020”. Human Rights Watch 16.04.2020. Web. 16.03.2021. <https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/singapore>
- Sim, D. „Singapore to Scrap Anti-Gay Sex Law, Amend Constitution to Prevent Marriage Equality”. *South China Morning Post* 21.08.2022. Web. 01.01.2023. https://www.scmp.com/week-asia/politics/article/3189671/singapore-scrap-anti-gay-sex-law-amend-constitution-ban-marriage?utm_source=googlenewsstand_web&utm_medium=referral&utm_content=20220821&utm_campaign=off_platform
- „Singapore Gay Sex Ban: Court Rejects Appeals to Overturn Law”. *BBC News* 30.03.2020. Web. 26.05.2021. <https://www.bbc.com/news/world-asia-52098362>
- „Singapore GDP”. Trading Economics. Web. 16.03.2021. <https://tradingeconomics.com/singapore/gdp>
- „Singapore. Human Development Indicators”. United Nations Development Programme Human Development Reports. Web. 26.05.2021. <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/SGP#>
- „Singapore Reforms Sex Laws – But not for Homosexuals”. *The Guardian* 24.10.2007. Web. 01.01.2023. <https://www.theguardian.com/world/2007/oct/24/gayrights.uk>
- „Singapur. Sąd Najwyższy podtrzymuje zakaz kontaktów homoseksualnych”. *QUEER* 31.03.2020. Web. 26.05.2021. <https://queer.pl/news/204228/singapur-sad-najwyzszy-zakaz-kontaktow-homoseksualnych>
- Tan Eng Hon v. Attorney-General* 2012. Singapore Law.org. SGCA 45. Web. 01.01.2023. <http://www.singaporelaw.sg/sglaw/laws-of-singapore/case-law/free-law/court-of-appeal-judgments/14979-tan-eng-hong-v-attorney-general-2012-sgca-45>
- Tan, S. „Being Gay (Lesbian or Transgender) in Singapore”. HURIGHTS OSA-KA 2011. Web. 26.05.2021. <https://www.hurights.or.jp/archives/focus/section2/2011/09/being-gay-lesbian-or-transgender-in-singapore.html#n11>
- Tjin Thum, P. „The 28 Most Important Issues Facing Singapore”. *New Naratif* 04.09.2019. Web. 26.05.2021. <https://newnaratif.com/research/the-28-most-important-issues-facing-singapore/>
- Wong, T. „377: The British Colonial Law that Left an Anti-LGBTQ Legacy in Asia”. *BBC News* 29.06.2021. Web. 26.05.2021. <https://www.bbc.com/news/world-asia-57606847>
- World Bank. Web. 26.05.2021. <https://www.worldbank.org/en/home>
- Yan, H.G. „Parliament Repeals Section 377A, Endorses Amendments Protecting Definition of Marriage”. *The Strait Times* 29.11.2022. Web. 01.01.2023. <https://www.straitstimes.com/singapore/politics/parliament-repeals-section-377a-endorses-amendments-protecting-marriage-definition>

Jakub Burski, Karolina Czapla

Yuen-C, T. „NDR 2022: Govt Will Repeal Section 377A, But Also Amend Constitution to Protect Marriage from Legal Challenges”. *The Straits Times* 22.08.2022. Web. 01.01.2023. <https://www.straitstimes.com/singapore/politics/ndr-2022-govt-will-repeal-section-377a-decriminalise-sex-between-men>

Yuen-C, T. „Support for Section 377A Drops as Attitudes Toward Same-Sex Relationship Shift, Survey Finds”. *The Straits Times* 16.06.2022. Web. 01.01.2023. <https://www.straitstimes.com/singapore/politics/support-for-section-377a-drops-as-attitudes-to-same-sex-relationships-shift-survey-finds>

Jakub Burski, Karolina Czapla – studenci kierunku Studia azjatyckie na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego.